

Mirosław Woroniecki

Konferencja prawników i ekonomistów poświęcona nowej regulacji prawnej o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych

---

Palestra 41/5-6(473-474), 166-169

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

■ Konferencja prawników i ekonomistów poświęcona nowej regulacji prawnej o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych

W dniach 10–11 marca 1997 r. w Sali Lustrzanej Pałacu Staszica w Warszawie odbywała się konferencja poświęcona nowej ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych zorganizowana przez Dom Wydawniczy ABC Sp. z o.o. oraz dr. Ryszarda Harę i adw. Mirosława Woronieckiego przy współpracy Fundacji Promocji Prawa Europejskiego.

Ustawa o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych z 30 sierpnia 1996 r. wchodzi w życie 8 kwietnia br., po dwukrotnym jej nowelizowaniu, budząc wiele kontrowersji w środowisku praktyków-ekonomistów i prawników. Celem konferencji było zapoznanie uczestników z możliwościami i ograniczeniami nowych rozwiązań prawnych, a także wymiana poglądów w gronie osób zajmujących się praktycznym stosowaniem ustawy.

Pierwszy dzień konferencji poświęcony był zagadnieniom ogólnym dotyczącym prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych na tle przekształceń własnościowych w Polsce i w innych krajach postsocjalistycznych, natomiast drugiego dnia konferencji omawiane były zagadnienia szczegółowe dotyczące aspektów cywilnoprawnych poszczególnych rozwiązań ustawowych w praktycznym realizowaniu procesów prywatyzacyjnych.

Wśród referentów znaleźli się wybitni adwokaci, praktycy, profesoro- wie, radcy prawni – przy czym na uwagę zasługuje fakt, że rekrutowali się oni z grona długoletnich praktyków, którzy rozpoczęli realizację procesów prywatyzacji w Polsce, jak np. adw. prof. dr hab. Andrzej Wierciński, czy też współtwórca pierwszej ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, prof. dr hab. Wojciech Góralczyk obecnie Dyrektor Departamentu Prawnego Banku Handlowego w Warszawie S.A. oraz Sędzia Sądu Najwyższego Gerard Bieniek, referent wielu spraw dotyczących prywatyzacji, jakie trafiały do Sądu Najwyższego.

W wystąpieniu otwierającym pierwszy dzień obrad prof. dr hab. Leszek Balcerowicz wprowadził zebranych w główne zagadnienia związane z transformacją gospodarki. Prywatyzację określił jako najważniejszą zmianę ustrojową zarówno w gospodarce jak i polityce.

Podkreślił przy tym, że mówi się o tym zjawisku zbyt wąsko np. skupiając się jedynie na przekształceniach przedsiębiorstw państwowych. Samą prywatyzację w aspekcie ilościowym – jak dodał – zdefiniował jako zwiększanie udziału sektora prywatnego w gospodarce. Do jej głównych elementów zaliczył spontaniczny rozwój sektora prywatnego, a także zmiany w odziedziczonym sektorze publicznym. Efektywne prowadzenie prywatyzacji powinno – jego zdaniem – przebiegać dwutorowo zarówno przez prywatyzację aktywów (czyli część majątku) oraz prywatyzację transformacyjną (przekształcanie przedsiębiorstw państwowych w niepaństwowe) czyli prywatyzację kapitałową ub bezpośrednio.

Porównując prywatyzację w krajach postsocjalistycznych jako całość, do prywatyzacji w krajach zachodnich, prof. Balcerowicz stwierdził, że specyfika tej pierwszej wynika z warunków odziedziczonych na starcie, do których zaliczył: bardzo duży udział sektora państwowego w gospodarce, brak rynku kapitałowego-giełdy, towarzystw inwestycyjnych oraz słabo rozwiniętą infrastrukturę prawną dotyczącą prywatnego prawa własności. Doprowadziło to w konsekwencji do tego, że nie można było szybko przeprowadzić prywatyzacji przy zastosowaniu konwencjonalnych metod, jak np. giełda.

Rozważając planowanie optymalnej strategii prywatyzacji dla krajów postsocjalistycznych prof. Balcerowicz wskazał na główne jej kryterium, którym powinno być długofalowe tempo rozwoju. Za najważniejszą z dróg prywatyzacji uznał spontaniczny rozwój sektora prywatnego, ale podkreślił, że równie ważne jest prywatyzowanie sektora państwowego, istnieje bowiem zależność między tymi sektorami. Im gorzej zachodzą zmiany w sektorze państwowym, tym wolniej rozwija się sektor prywatny. Wynika to między innymi z faktu, że sektor państwowy jest podatny na upolitycznienie, które chociaż w pierwszej fazie prywatyzacji zanika, to w kolejnej wraca i oddziałuje na pozostałe drogi prywatyzacji.

Na pytanie jak ocenia aktualną sytuację w Polsce na tle innych krajów przeżywających okres transformacji, potwierdził opinię, że tempo prywatyzacji w Polsce spadło. Wyjaśnił, że wynika to z niedoskonałej legislacji, z interesów politycznych, a także przeprowadzanej komercjalizacji przedsiębiorstw. Stanowczo podkreślił natomiast, że Polska byłaby obecnie w lepszej kondycji, gdyby program Narodowych Funduszy Inwestycyjnych nie musiał czekać, z przyczyn politycznych, aż trzech lat.

Pierwszego dnia konferencji wykłady związane z ogólnymi zagadnieniami nowej ustawy wygłaszali prawnicy praktycy z warszawskiej firmy prawniczej „Wardyński i Wspólnicy s.c.”, adw. prof. dr hab. Andrzej Wierciński oraz radca prawny dr Tomasz Kwieciński, którzy

przedstawili zagadnienia prywatyzacji kapitałowej oraz prywatyzacji bezpośredniej zwracając szczególną uwagę na szanse i zagrożenia, jakie niesie ze sobą nowa regulacja.

Dyskusja panelowa prowadzona przez adw. Mirosława Woronieckiego, w której udział wzięli prof. A. Wierciński i dr T. Kwieciński koncentrowała się na próbie wskazania i opisanego zagrożeń powodujących wstrzymanie i spowolnienie prywatyzacji. Adw. M. Woroniecki stwierdził – rozpoczynając dyskusję – że uchwalenie w sierpniu 1996 roku ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych pozornie mogło sugerować przyspieszenie prywatyzacji, tym bardziej że w związku z reformą centralnych organów administracji państwowej organami założycielskimi dla ogromnej liczby przedsiębiorstw stawali się wojewodowie. Rzeczywistość przekreśliła jednakże te oczekiwania. Wszczęte procesy prywatyzacyjne uległy zahamowaniu lub spowolnieniu natomiast liczba nowych wniosków – szczególnie w odniesieniu do prywatyzacji bezpośredniej – spada.

Uczestnicy dyskusji wskazywali głównie na pozaustawowe powody takiej sytuacji dostrzegając także daleko idące braki samych rozwiązań prawnych zawartych w ustawie, odnoszące się m.in. do ochrony wierzycieli czy też pozycji biorącego przedsiębiorstwo do korzystania na podstawie umowy z organem założycielskim.

W ostatnim referacie pierwszego dnia konferencji prof. Wojciech Góralczyk omówił znaczenie i rolę banków w procesie prywatyzacji wskazując na możliwe rozwiązania w tym zakresie.

Drugi dzień konferencji, tj. 11 marca 1997 roku, otworzył poseł Janusz Piechociński – Wiceprzewodniczący Klubu Parlamentarnego PSL, przedstawiając w pierwszej części wystąpienia analizę sytuacji społecznej w kraju na podstawie badań opinii publicznej, z której wynika wyraźna niechęć do prywatyzacji znacznej części społeczeństwa polskiego stanowiącej ponad 50%.

Kolejnym wystąpieniem drugiego dnia konferencji był referat adw. dr. Zbigniewa Banaszczyka i adw. Ksawerego Łukawskiego z Kancelarii Adwokackiej „Banaszcyk, Łukawski i Plisecki s.c.”. Referenci skoncentrowali się na problematyce wiarygodności i zobowiązań prywatyzowanego przedsiębiorstwa. Omawiając rozdział poświęcony konwersji wiarygodności na udziały w spółce powstałej z przekształcenia przedsiębiorstwa, zwrócili oni uwagę na ograniczenie praw wierzycieli, którzy nie mogą praktycznie wstrzymać rozpoczętej procedury ani w niej uczestniczyć inaczej, jak tylko poprzez wypowiedzenie się co do wyrażenia lub odmówienia zgody na komercjalizację.

Mecenas Ksawery Łukawski szczegółowo przedstawił zakres odpowiedzialności kupca przedsiębiorstwa za zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa i niepowstałe przy prowadzeniu

przedsiębiorstwa – wykazując różnice jakie zachodzą pomiędzy ustawą, a uregulowaniem art. 526 k.c.

Obaj referenci poza wyczerpującym wykładem odpowiadali na szczegółowe pytania uczestników konferencji, dotyczące m.in. znaczenia prawnego zobowiązań ujawnionych w bilansie zamknięcia przedsiębiorstwa państwowego i bilansie otwarcia spółki oraz odpowiedzialność nabywcy przedsiębiorstwa, a także biorącego do korzystania.

Techniki prywatyzacji oraz związaną z nimi dokumentację, nie wyłączając projektów rozporządzeń wykonawczych do nowej Ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, przedstawił dr Andrzej Chróścicki z Polsko-Amerykańskiego Instytutu Zarządzania.

Wykład końcowy, sędziego Sądu Najwyższego Gerarda Bieńka, dotyczący zagadnień prywatyzacji w orzecznictwie Sądu Najwyższego obejmował ponadto szerszą problematykę dotyczącą nawet filozofii prawa, jego stosowania i egzekwowania. Mówca podawał liczne przykłady nieprawidłowego rozumienia i stosowania przepisów ustawy z 1990 roku oraz pokazał zgromadzonym słuchaczom wpływ, jaki miało orzecznictwo Sądu Najwyższego na nowe rozwiązania przyjęte w ustawie.

Materiały konferencyjne po ich opracowaniu zostaną wydane przez Dom Wydawniczy ABC Spółka z o.o. pod redakcją dr. Ryszarda Hary i adw. Mirosława Woronieckiego, którzy przygotowali zakres tematyczny konferencji, układ referatów oraz prowadzili obrady toczące się przez dwa dni konferencji.

Mirosław Woroniecki